

Razlaščenci terjajo odgovornost NLB

Medtem ko še vedno ni znano, kako so tuji ocenjevalci izračunali luknjo v državnih bankah, se ljudje, ki so zaradi spornih dokapitalizacij ostali brez svojih vložkov, obračajo na sodišča in organe pregona

VASJA JAGER

Trinajst pobud za presojo ustavnosti. Tožbe zoper Banko Slovenije (BS) in zoper NLB zaradi sklepov o dokapitalizaciji. Ovadba vodstva NLB zaradi zlorabe položaja. Ter napovedi novih postopkov, s katerimi bodo nekdanji **mali delničarji** in imetniki obveznic državnih bank skušali dobiti nazaj, kar jim je odvzela dokapitalizacija državnih bank lansko jesen. To so zdaj konkretne posledice razlastitev, ki jih je v imenu dokapitalizacije prinesla zadnja sprememba zakona o bančništvu, kjer so imeli ključno vlogo predstavniki Evropske komisije.

"Zaenkrat smo zbrali približno petsto pooblastil razlaščenih delničarjev in še petsto pooblastil nekdanjih lastnikov obveznic," nam je pojasnil predsednik **Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD) Kristjan Verbič**. Podobno število ljudi se je obrnilo tudi na društvo **Mali delničarji Slovenije (MDS)**, ki ga vodi **Rajko Stančević**. "V postopku za pobudo ustavnemu sodišču, naj presodi o ustavnosti zakona o bančništvu, zastopamo okoli tisoč imetnikov podrejenih obveznic, povečini nekdanjih lastnikov instrumentov NLB26, ter tudi nekaj imetnikov hibridnih obveznic, med njimi tudi atleta **Primoža Kozmusa**."

Koliko je morala znašati bančna luknja

Verbičevo združenje je pri specializiranem državnem sodišču pred mesecem še ovadilo upravo NLB na čelu z **Jankom Medjo**, o čemer so mediji že poročali. V ovadbi opozarjajo na razhajanje med uradnimi ocenami kapitalne ustreznosti bank, o katerih so te same poročale javnosti, ter številkami, do katerih so kasneje prišli "neodvisni" tuji revizorji, ki jih je po navodilih iz Bruslja angažirala centralna banka. Prav ocene tujih revizorjev so bile osnova za izbris okoli tisoč imetnikov podrejenih obveznic NLB26, ki je po mnenju pravnikov tudi najbolj sporen

z ustavnega vidika.

Novi zakon, ki ga je v sodelovanju z Evropsko komisijo oblikovala Slovenija, je namreč s členoma 216. b in 216. c predpisal, da je izbris obvezničarjev mogoč le, če bi negativni kapital banke ob stečaju presegal vsoto, ki so jo vanjo vložili imetniki obveznic. Drugače povedano: ob domnevi, da bi banka v primeru stečaja tudi po prodaji zastavljenih stanovanj, terjatev in drugih zavarovanj še vedno imela vsaj toliko milijonov minusa, kot so vanjo vložili denarja obvezničarji, bi tem po novem zakonu lahko zasegla njihov vložek. In prišla na zeleno vejo. To je bilo povsem v skladu z najbolj radikalno različico koncepta reševanja bančnega sistema, ki ga uvaja Evropska komisija, ki je želela svoje teorije tudi v praksi preizkusiti na primeru male Slovenije. In tako so tuji "strokovnjaki", ki so kopali po slovenskih bankah, izračunali, da je njihovo premoženje razvrednoteno do te mere, da je bil dosežen zakonsko določen kriterij za izbris imetnikov obveznic.

Ovadbne in neprepričljivi odgovori

Tako so ocenjevalci decembra lani razglasili, da je imela NLB na 30. septembra 2013 kar poldrugo milijardo negativnega kapitala – četudi je uprava banke za isti dan poročala, da je njeno premoženje vredno krepko nad ničlo: 835 milijonov evrov. Toda BS je upoštevala znesek, ki so ga izračunali tuji revizorji, ki so za svoje storitve na koncu državi zaračunali skupaj 21 milijonov evrov. Obe številki nista mogli držati, kar je tudi razlog, da je **VZMD** ovadilo vodstvo NLB: "Če so v svoji objavi lagali, je vodstvo zagrešilo kaznivo dejanje in prikrivalo insolventnost. Če pa je lagala BS, pa bi morala uprava NLB stopiti za svoje podatke in kot dober gospodar preprečiti razlastitev obvezničarjev," je povedal **Kristjan Verbič**.

BS je že pred časom v sporočilu za javnost razliko med obema ocenama stanja v NLB pripisovala poslabšanju splošnega ekonomskega položaja v letu 2013. Čeprav sta se obe oceni nanašali na isti dan, kar pomeni, da ni bilo vmesnega obdobja, v katerem bi se bankino premoženje lahko tako drastično razvrednotilo. V NLB pa so v odzivu na Verbičeve očitke in vloženo ovadbo zardili, da so delali po predpisih: "Vse izvedene aktivnosti so potekale v skladu z zakonom o bančništvu in drugo veljavno zakonodajo. Odpis obveznosti NLB v okviru svojih podre-

jenih instrumentov in deležev je bil izjemen ukrep, v katerem je imela BS vlogo nadzornika."

Skrivnostni izračuni

Bolj konkreten je bil marca v pogovoru za Večer takratni, zdaj pa že nekdanji predsednik nadzornega sveta NLB **France Arhar**, ko je nakazal, da so bile sporne ocene tujih revizorjev, ki so bile podlaga za razlastitev imetnikov obveznic NLB26, prirejene. "Kapital v bankah ni bil nikoli negativen," je za Večer zatrdil Arhar, slab mesec kasneje pa odstopil z mesta predsednika nadzornega sveta NLB.

Banka Slovenije do danes ni razkrila podrobnosti metodologije ocenjevanja vrednosti premoženja (AQR), po kateri so delali tuji ocenjevalci. Četudi so za Večer zatrdili nasprotno: "Metodologija je objavljena na spletni BS in ni tajna." A na spletu so razkrili le osnovne smernice in načela, po katerih je bila opravljena analiza; natančnih kriterijev, formul in uporabljenih spremenljivk, na podlagi katerih bi bilo moč ponoviti sporni izračun, niso pokazali. Še več, s tožbo proti pooblaščenki za dostop do informacij javnega značaja želi Banka Slovenije doseči, da bi bila izvzeta iz določil zakona, ki ureja to področje. Razlaščenci v državnih bankah tako še vedno ne vedo točno, na kakšni podlagi so sploh ostali brez svojega denarja. Kar pomeni, da se bodo tožbe in ovadbe še kopičile. Medtem pa ključni avtorji spornega izbrisa delničarjev in obvezničarjev, ki so izpolnjevali navodila Bruslja, odhajajo v službe v ključnih evropskih institucijah. Takratna premierka **Alenka Bratušek** je po novem komisarka, državni sekretar na finančnem ministrstvu **Mitja Mavko**, ki je ob pripravi spremembe zakona o bančništvu najbolj komuniciral z evropskimi uradniki, pa je postal svetovalec v evropski razvojni banki EBRD.

Razlaščenci v državnih bankah še vedno ne vedo, na kakšni podlagi so ostali brez svojega denarja

Page: 2

Reach: 108000

Country: SLOVENIA

Size: 545 cm2

2 / 2

Tožbe in ovadbe se bodo še kopičile.